

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5741

เรื่อง “เศรษฐกิจคนโสด” สร้างโอกาสทางธุรกิจ ตอบโจทย์ชีวิตคนเหงา
ผู้เรียบเรียง นางสาวพิมพ์ปัญญา ช้องเสนาะ วิทยากรชำนาญการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ กันยายน 2567

ปัจจุบันผู้คนทั่วโลกมีแนวโน้มจะใช้ชีวิตเป็นโสดเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในภูมิภาคอเมริกา ยุโรป และเอเชีย จากข้อมูลการสำรวจสำมะโนประชากรในหลายประเทศ และฐานข้อมูลขององค์การสหประชาชาติ (UN) ปี 2566 ระบุว่า มีจำนวนคนโสดทั่วโลกมากถึง 2.12 พันล้านคน คิดเป็นสัดส่วนกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนประชากรทั้งหมดทั่วโลก โดยประเทศที่มีสัดส่วนคนโสดต่อประชากรมากที่สุดในโลก คือ เดนมาร์ก รองลงมา คือ ฝรั่งเศส ฟินแลนด์ และเบลเยียม ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจากความไม่พร้อมในการสร้างครอบครัว เนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจที่รุนแรง และการมีวัฒนธรรมให้ความสำคัญกับความเป็นตัวตน (Individualization) ที่ชัดเจน และหยั่งรากลึกในสังคมของยุโรปมาเป็นระยะเวลายาวนาน ส่วนในเอเชีย พบว่า ญี่ปุ่น เป็นประเทศที่มีสัดส่วนคนโสดสูงสุด อยู่ที่ 15 ของโลก โดยมีคนโสด ร้อยละ 15.5 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งสถิติดังกล่าว ข้างต้นสอดคล้องกับข้อมูลสัดส่วนคนโสดในหลายประเทศ อาทิ ปี 2566 สหรัฐอเมริกา ประชากรร้อยละ 40 ใช้ชีวิตอยู่ตัวคนเดียวโดยไม่มีคู่ครอง และราวอีกครั้งหนึ่งของคนกลุ่มนี้ยังไม่สนใจในการหาคู่ครอง หรือการคบหา เพื่อสานสัมพันธ์กับใครอีกด้วย เยอรมนี คนที่เลือกจะเป็นโสด มีจำนวน 5.18 ล้านคน ญี่ปุ่น ปี 2565 พบว่า 1 ใน 4 ของประชากรวัย 30-40 ปี เป็นโสด ส่วนเงินจำนวนคนโสดกำลังเพิ่มขึ้นไปถึง 400 ล้านคน ในระยะเวลาอีกไม่นาน

อย่างไรก็ตาม นอกจากจะพบว่าคนโสดกำลังเป็นกลุ่มคนที่มีแนวโน้มเพิ่มจำนวนสูงขึ้นทั่วโลกแล้ว ยังเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีอิทธิพลต่อระบบเศรษฐกิจและการบริโภคอย่างมาก เนื่องจากมีกำลังซื้อสินค้าและบริการ สูงมากกว่าคนกลุ่มอื่น สาเหตุเกิดจากการไม่มีภาระที่ต้องรับผิดชอบสูงเท่ากลุ่มคนมีครอบครัว ทำให้สามารถตัดสินใจใช้จ่ายได้อย่างอิสระ ไม่จำเป็นต้องปรึกษาใคร มักจะใช้จ่ายเพื่อตอบสนองความชอบ และความต้องการของตัวเองโดยไม่เสียตาย ซึ่งพฤติกรรมในการใช้จ่ายของคนโสดดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้เกิด “Solo Economy” หรือเรียกว่า “เศรษฐกิจคนโสด” เป็นรูปแบบเศรษฐกิจใหม่ที่เกิดจากทัศนคติและค่านิยมของคนยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีความเหงา และรูปแบบการใช้ชีวิตอยู่ตัวคนเดียว เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ ทั้งนี้ คาดว่าเศรษฐกิจของคนโสดจะเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ จึงเป็นการสร้างโอกาสของภาคธุรกิจในการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อตอบโจทย์คนโสดที่ต้องการใช้ชีวิตอยู่ตัวคนเดียวได้อย่างมีความสุข และคลายความเหงาได้ เช่น

1. ธุรกิจสัตว์เลี้ยง สัตว์เลี้ยงกลายเป็นเพื่อนคลายเหงาที่ได้รับความนิยมมาก เมื่อแนวโน้มการเลี้ยงสัตว์ในลักษณะการเป็นเจ้าของเปลี่ยนเป็นการเลี้ยงด้วยความผูกพันเปรียบเสมือนคนในครอบครัว ทำให้ผู้เลี้ยงสัตว์ต้องการเลือกสรรสิ่งที่ดีมีคุณภาพให้กับสัตว์เลี้ยงของตน ทั้งสินค้าและบริการ อาทิ อาหารเสริม เสื้อผ้า เครื่องประดับ เพอร์นิเจอร์สำหรับสัตว์เลี้ยง ร้านอาหาร/โรงแรมที่อนุญาตให้นำสัตว์เลี้ยงเข้าไปได้ หรือการให้สัตว์เลี้ยงนั่งโดยสารไปพร้อมกับเจ้าของบนเที่ยวบินได้

2. ธุรกิจท่องเที่ยว การรีวิวการท่องเที่ยวคนเดียวจากสื่อสังคมออนไลน์จำนวนมาก ทำให้แนวโน้ม “เที่ยวคนเดียว ไปเองได้” เป็นที่นิยมมากขึ้น ประกอบกับการมีแอปพลิเคชันที่ให้บริการด้านการวางแผนเส้นทาง การจองที่พัก การเช่าพาหนะ/รถบ้าน (Camping Car) และร้านอาหาร ทำให้คนเกิดความกล้า และอยากที่จะออกไปท่องเที่ยวคนเดียวเพิ่มมากขึ้น ทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเติบโตขึ้นตามไปด้วย เช่น ธุรกิจโรงแรมในลักษณะแคปซูลโฮเทลในญี่ปุ่น หรือ ธุรกิจ “Oh My Oppal” ซึ่งเป็นบริการให้เช่าโอปป้าเป็นเพื่อนเดินทางท่องเที่ยวในเกาหลีใต้ โดยไม่ต้องกังวลเรื่องภาษา เพราะโอปป้าแต่ละคนสามารถพูดภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ได้ เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น สเปน เป็นต้น

3. ธุรกิจร้านอาหาร ร้านอาหารส่วนใหญ่มักถูกออกแบบมาสำหรับลูกค้าเป็นกลุ่ม แต่เมื่อแนวโน้มการรับประทานอาหารคนเดียว (Solo Diner) เริ่มเป็นที่นิยม ธุรกิจร้านอาหารต่าง ๆ จึงมีการปรับตัวและพัฒนาการให้บริการลูกค้า ทั้งการจัดสรรที่นั่ง เพิ่มเมนูอาหารจานเดียว จัดเตรียมอุปกรณ์และของใช้ต่าง ๆ บนโต๊ะอาหาร เช่น หม้อต้มชาบู หรือกระทะปิ้งย่าง สำหรับการรับประทานอาหารคนเดียว เป็นต้น

4. ธุรกิจที่พักอาศัย ลักษณะที่พักอาศัยซึ่งมีขนาดพื้นที่ไม่ใหญ่เกินไป เพื่อง่ายต่อการดูแล มีความปลอดภัย และความสะดวกสบาย มักจะตอบโจทย์ความต้องการของคนโสด จึงเป็นโอกาสให้กับผู้ประกอบการในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ในการนำเสนอบ้านสำเร็จรูป ซึ่งมีการออกแบบที่เรียบง่าย มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนสามารถโยกย้ายบ้านไปยังสถานที่ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว หรือการมีโครงการตลาดบ้านเช่า (Build-To-Rent) ซึ่งเป็นการสร้างบ้านเพื่อให้บรรดาเหล่าคนโสดมาเช่าอยู่รวมกันในลักษณะชุมชน

5. ธุรกิจสินค้าขนาดเล็ก (Small Goods) การอยู่คนเดียวทำให้คนโสดรู้สึกว่าการใช้ของเครื่องใช้ที่มีการจำหน่ายมีขนาดใหญ่ และใช้พื้นที่จัดเก็บเกินความจำเป็น ส่งผลให้ผู้ผลิตมีการปรับตัวและหันมาออกแบบสินค้าให้มีขนาดเล็กลง หรือเป็นสินค้าแบบ Multi-Function ที่สามารถใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ เช่น เครื่องซักผ้าที่สามารถพับเก็บและขนย้ายสะดวก หรือตู้เก็บของที่กางออกมาเป็นโต๊ะได้ เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย พบว่า ปี 2565 มีครัวเรือนที่มีสมาชิกคนเดียวจำนวนกว่า 7 ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.1 ของครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งข้อมูลของ Euromonitor ระบุว่า ไทยเป็น 1 ใน 10 ประเทศที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนคนเดียวสูงที่สุดในเอเชียแปซิฟิก แต่เมื่อพิจารณาธุรกิจในไทยพบว่า ยังไม่ค่อยมีการปรับตัวเพื่อตอบรับกับคนกลุ่มนี้มากนัก มีเพียงการส่งเสริมในภาคการท่องเที่ยว และธุรกิจร้านอาหารที่รองรับลูกค้าที่มาคนเดียวเท่านั้น ดังนั้น หากภาคธุรกิจไทยมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการให้ตอบสนองต่อคนกลุ่มดังกล่าวให้มากยิ่งขึ้น นอกจากจะสร้างรายได้และมูลค่าเป็นจำนวนมากให้กับภาคธุรกิจในประเทศแล้ว ยังสามารถขยายฐานตลาดไปยังกลุ่มลูกค้าในต่างประเทศได้อีกด้วย

บรรณานุกรม

- โชติกา ชุ่มมี. (2567). จักรวาลแห่งความโสด (The universe of singleness) และโอกาสทางธุรกิจก้อนโตที่ไม่ควรมองข้าม. สืบค้น 18 กรกฎาคม 2567 จาก <https://www.scbeic.com/th/detail/file/product/9440/gu08ldoun2/In-focus-The-universe-of-singleness-20240305.pdf>
- รู้จัก “Lonely Economy” เมื่อความเหงาสร้างรายได้. (2566). สืบค้น 19 กรกฎาคม 2567 จาก https://www.creativethailand.org/article-read?article_id=33878
- “Lonely Economy” ธุรกิจเพื่อคนโสด ตอบโจทย์คนเหงาที่ชอบอยู่คนเดียว. (2567). สืบค้น 19 กรกฎาคม 2567 จาก <https://today.line.me/th/v2/article/3NRknQy>
- ศุภานาถ ศิริพงษ์, และ สุริสาร์ นุสุข. (สิงหาคม 2565). Lonely Economy. *TPSO Journal*, 12(133), 3-7.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *ข่าวสภาพัฒน์ เรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี 2566*. สืบค้น 19 กรกฎาคม 2567 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=14581